ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Кафедра економічної теорії та прикладної економіки

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

з навчальної дисципліни «Економічна теорія»
для студентів спеціальності 081 «Право»
ступеня бакалавра

ПОЛТАВА 2017

ВСТУП

Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом навчальної дисципліни «Економічна теорія», засвоєння знань, надбання вмінь та навичок у вільний від аудиторних навчальних занять час. У процесі самостійної роботи студенти повторюють й закріплюють той матеріал, що був розібраний з науково-педагогічним працівником на лекційних заняттях, а також опановують окремі програмні питання, що передбачені для самостійного вивчення.

Основними видами самостійної роботи студента при вивченні навчальної дисципліни «Економічна теорія» є підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалів дистанційного курсу, виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань.

Формами самостійної роботи студентів при підготовці до семінарських занять є опрацювання питань теми заняття, які виносяться на обговорення, та письмове виконання домашніх завдань. У процесі підготовки до семінарських занять студенти повторюють й закріплюють той матеріал, що був розглянутий на лекційних заняттях, а також опановують окремі програмні питання, що передбачені для самостійного вивчення. Засобами контролю виконання перелічених форм даного виду самостійної роботи студентів є конспект лекцій та зошит домашніх завдань (словник), усні та письмові відповіді під час семінарського заняття, експрес-тестування, словниковий диктант.

У **конспекті лекцій** містяться письмові записи питань, що розглядаються на лекції, та питань, винесених на самостійне вивчення. У **зошит домашніх завдань (словник)** студенти записують терміни і поняття відповідної теми та дають короткі відповіді на питання для самоконтролю знань. До словника рекомендується виписувати ті терміни, визначення яких не розглядалися на лекційному занятті. Кількість записів залежить від обсягу навчального матеріалу теми, але має становити не менше 10.

Обов’язковим видом самостійної роботи студентів усіх форм навчання є опрацювання ними навчально-методичних матеріалів **дистанційного курсу** дисципліни, який розміщений в навчальному середовищі Moodle. Даний вид самостійної роботи студентів передбачає виконання ними окремих завдань за кожною темою навчальної дисципліни: опрацювання теоретичного матеріалу, виконання завдань для самоконтролю знань. Засобами контролю знань студентів є відповідні види тестів. При роботі з матеріалами дистанційного курсу слід звернути увагу на такі моменти.

Опрацювання теоретичного матеріалу. У дистанційному курсі теоретичний матеріал кожної теми реалізовано за допомогою виду діяльності «Урок», що відрізняється від звичайного подання матеріалу у вигляді веб-сторінки. Це дозволяє студенту не лише ознайомитися з ключовими положеннями відповідної теми, але й заробити певну кількість балів, яка включається в загальний підсумок. Для цього необхідно опрацювати ключові питання, даючи відповідь на контрольні тести. *У випадку правильної відповіді система пропустить до наступної порції навчального матеріалу. Якщо відповідь була помилковою, система запропонує обрати інший варіант.* Відповівши на усі контрольні тести окремого ключового питання, система автоматично направить

до вибору питань даної темі. В такому режимі вивчаються усі інші питання лекції. Після проходження усіх питань, потрібно натиснути кнопку «Завершити лекцію». Лише у цьому випадку система нарахує бали за вивчення матеріалу**.** Якщо натиснути на цю кнопку, не пройшовши окремі питання і не відповівши на контрольні тести, бали нараховуватись не будуть.

Тести для самоконтролю знань. На виконання цього завдання користувачу відводиться 30 хвилин, впродовж яких потрібно дати відповідь на 15 тестових питань. Завершити роботу над тестами слід до закінчення таймеру, інакше система не зарахує спробу і бали нараховуватися не будуть. Студенту дається 2 спроби, з яких зараховується кращий результат. Перш, ніж здійснювати тестування, доцільно опрацювати теоретичний матеріал відповідної теми.

Економічний диктант. При виконанні цього завдання користувачу пропонується підібрати до кожного визначення правильний термін. Кількість спроб на виконання необмежена, зараховується краща спроба.

Поточна модульна робота. На виконання цього завдання користувачу відводиться 1 год., впродовж якої потрібно дати відповідь на 40 тестових питань. Завершити роботу над тестами слід до закінчення таймеру, інакше система не зарахує спробу і бали нараховуватися не будуть. Студенту дається 2 спроби, з яких зараховується кращий результат. Перш, ніж виконувати модульну роботу, доцільно виконати тести самоконтролю знань за окремими темами.

Індивідуальні навчально–дослідні завдання з дисципліни «Економічна теорія» відноситься до самостійної роботи студентів і представляють собою творче наукове завдання (ТНЗ). ТНЗ слугує базою для розвитку творчих здібностей, поглиблення і закріплення знань студента. Тематика ТНЗ охоплює найбільш актуальні проблеми макроекономіки за матеріалами усього курсу і потребує від студента навичок наукової роботи. Мета виконання ТНЗ полягає у тому, щоб поглибити, узагальнити та закріпити знання, які студенти одержують у процесі навчання, навчити студентів працювати з літературою, статистичними даними, пов’язувати теорію із практикою, а також представляти (презентувати) свою доповідь перед аудиторією. Виконання ТНЗ передбачає написання та оформлення реферату відповідно до визначених вимог і розробку слайдів (презентації). За бажанням студенти можуть виконувати лише частину ТНЗ: або реферат, або презентацію.

МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ І МЕТОД ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Перелік завдань для самостійної роботи

Завдання 1. Питання для самостійного вивчення.

1. Місце економічної теорії в системі економічних наук.
2. Економічна теорія як основа економічної політики.

Завдання 2. Виписати до словника наступні терміни та поняття: меркантилізм, фізіократи, класична школа, марксистська школа, економікс, кейнсіанство, монетаризм, діалектичний метод, метод наукової абстракції, інституціоналізм, маржиналізм, економіка, економічна політика.

Завдання 3. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.

Завдання 4. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.

Перелік питань для самоконтролю знань

1. Яке місце займає економічна теорія в системі економічних наук?
2. У чому суть зростання ролі економічної теорії як науки в сучасних умовах?
3. Що спільного і відмінного між політекономією і економіксом?
4. Чим відрізняється позитивна і нормативна економічна теорія.
5. Чому економіко-математичне моделювання є доцільним методом в економічній теорії?

Інформаційні джерела: **1**, с. 20-35; **2**, с. 4-35; **3**, с. 13-37; **4,** с. 14-26; **5**, с. 9-30; **6**, с. 13-42; **7**, с. 9-25; **8,** с. 24-31; **9; 10,** с. 9-31; **11; 12; 13; 14; 15; 16; 17.**

ТЕМА 2. ЕКОНОМІЧНІ ПОТРЕБИ ТА СУСПІЛЬНЕ ВИРОБНИЦТВО

Перелік завдань для самостійної роботи

Завдання 1. Питання для самостійного вивчення.

1. Економічні інтереси та їх структура.
2. Процес праці та його ключові елементи.

Завдання 2. Виписати до словника наступні терміни та поняття: суспільне виробництво, підрозділи суспільного виробництва, суспільний продукт, праця, предмет праці, засіб праці, суспільний поділ праці, фактори виробництва, робоча сила, засоби виробництва, економічні ресурси, виробничий потенціал суспільства, економічне зростання, економічна ефективність, економічні потреби, економічні інтереси, закон зростання потреб, економічні суперечності, продуктивна праця, крива виробничих можливостей, матеріальне виробництво, нематеріальне виробництво, піраміда Маслоу.

Завдання 3. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.

Завдання 4. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.

Перелік питань для самоконтролю знань

1. Який взаємозв'язок між матеріальною і нематеріальною сферами суспільного виробництва?
2. Поясність сутність проблеми оптимального використання ресурсів?
3. Яку працю називають продуктивною? Працівники якої сфери суспільного виробництва є носіями продуктивної праці?
4. Розгляньте та поясніть ієрархію потреб за А. Маслоу.
5. Який взаємозв'язок між поняттями суспільне виробництво, відтворення та економічне зростання?

Інформаційні джерела: **1**, с. 53-57; **2**, с. 37-59; **3**, с. 41-59, 119-140; **4**, с. 26-30, 44-60; **5**, с. 46-80; **6**, с. 42-56, 76-90; **7**, с. 26-41; **8,** с. 31-38; **9; 10,** с. 57-72**; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17.**

ТЕМА 3. ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА СУСПІЛЬСТВА

Перелік завдань для самостійної роботи

Завдання 1. Питання для самостійного вивчення.

1. Основні тенденції розвитку власності на сучасному етапі.
2. Соціально-економічний устрій суспільства.

Завдання 2. Виписати до словника наступні терміни та поняття: продуктивні сили, технологічний спосіб виробництва, виробничі відносини, економічний зміст власності, юридичний зміст власності, суспільна власність, приватна власність, економічний спосіб виробництва, економічний лад суспільства, економічний базис, суспільно-економічна формація, економічна система, ринкова економіка, планова економіка, змішана економіка, перехідна економіка, приватизація, роздержавлення, лібералізація, «шокова терапія», градуалізм.

Завдання 3. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.

Завдання 4. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.

Перелік питань для самоконтролю знань

1. Назвіть новітні тенденції у розвитку відносин власності.
2. Назвіть основні типи економічних систем за формаційним підходом.
3. Яку роль виконує господарський механізм в сучасній ринковій економіці?
4. Яку роль відіграє науково-технічних прогрес у розвитку суспільного виробництва?
5. Поясність, що таке «національні моделі змішаної економіки» та які їх основні типи?

Інформаційні джерела: **1**, с. 35-53; **2**, с. 61-71; **3**, с. 61-116; **4**, с. 30-44; **5**, с. 30-46, 8-94; **6**, с. 56-76; **7**, с. 43-62; **8,** с. 38-40; **9; 10,** с. 32-56**; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17.**

ТЕМА 4. ТЕОРІЯ ТОВАРУ І ГРОШЕЙ

Перелік завдань для самостійної роботи

Завдання 1. Питання для самостійного вивчення.

1. Теорії вартості: трудова, маржиналістська і неокласична.
2. Закон вартості та його функції.

Завдання 2. Виписати до словника наступні терміни та поняття: натуральне виробництво, товарне виробництво, просте товарне виробництво, розвинуте товарне виробництво, товар, вартість товару, споживна вартість товару, мінова вартість товару, абстрактна праця, конкретна праця, гроші, еквівалентна форма вартості, відносна форма вартості, гроші як міра вартості, гроші як засіб обігу, гроші як засіб нагромадження, гроші як засіб платежу, гроші як світові, ціна, грошова система, грошовий обіг, закони грошового обігу, інфляція, закон вартості, теорії вартості.

Завдання 3. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.

Завдання 4. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.

Перелік питань для самоконтролю знань

1. Поясність, від чого залежить кількість грошей в економіці країни?
2. Назвіть основні риси сучасного товарного виробництва.
3. Що таке ірраціональна ціна? Приведіть приклади.
4. Як узгоджуються між собою трудова та маржиналіська теорія вартості?
5. В чому суть еволюції грошей?

Інформаційні джерела: **1**, с. 57-89; **2**, с. 73-88; **3**, с. 141-192; **4**, с. 60-84; **5**, с. 100-128; **6**, с. 92-116; **7**, с. 63-86; **8,** с. 42-51; **9; 10,** с. 73-96**; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17.**

ТЕМА 5. РИНОК ТА МЕХАНІЗМ ЙОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ

Перелік завдань для самостійної роботи

Завдання 1. Питання для самостійного вивчення.

1. Сутність ціни. Механізм формування і функції ціни.

Завдання 2. Виписати до словника наступні терміни та поняття: ринок, суб’єкти ринку, об’єкти ринку, попит, закон попиту, цінова еластичність попиту, пропозиція, закон пропозиції, цінова еластичність пропозиції, ринкова рівновага, рівноважний обсяг виробництва, рівноважна ціна, ринкова ціна,

Завдання 3. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.

Завдання 4. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.

Перелік питань для самоконтролю знань

1. Завдяки чому ринок здатен самостійно забезпечувати рівновагу? Обґрунтуйте відповідь.
2. Що впливає на величину попиту і попит? Як це відобразити графічно?
3. Що впливає на величину пропозиції і пропозицію? Як це відобразити графічно?
4. До яких наслідків призводить невідповідність ринкової ціни рівноважній?
5. Кому із суб'єктів ринку (покупцю чи продавцю) є вигідним стан рівноваги? Можливо, це нікому невигідно?

Інформаційні джерела: **1**, с. 89-94; **2**, с. 91-95, 157-170; **3**, с. 196-201, 219-236; **4**, с. 84-106; **5**, с. 128-144; **6**, с. 116-166; **7**, с. 88-91, 95-104; **8,** с. 51-56; **9; 10,** с. 97-101, 117-134**; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17.**

ТЕМА 6. КОНКУРЕНЦІЯ ТА МОНОПОЛІЯ В РИНКОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ.

Перелік завдань для самостійної роботи

Завдання 1. Питання для самостійного вивчення.

1. Види монополій та антимонопольне регулювання
2. Конкурентоспроможність економіки та критерії її оцінки

Завдання 2. Виписати до словника наступні терміни та поняття: конкуренція, монополія, досконала конкуренція, недосконала конкуренція, модель монополістичної конкуренції, цінова конкуренція, нецінова конкуренція, олігополія, модель чистої монополії, антимонопольне регулювання, централізація капіталу, концентрація капіталу.

Завдання 3. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.

Завдання 4. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.

Перелік питань для самоконтролю знань

1. Поясніть, у чому полягає взаємозв'язок і протилежність між монополією і конкуренцією?
2. Які позитивні та негативні сторони конкуренції?
3. Які основні форми конкурентної боротьби?
4. Чим зумовлена необхідність регулювання діяльності монополій?
5. Що таке тип ринкової структури? Які типи ринків існують і чим вони відрізняються?

Інформаційні джерела: **1**, 156-161; **2**, с. 99-103, 189-218; **3**, с. 238-269; **4**, с. 84-106; **5**, с. 145-160; **6**, с. 204-214; **7**, с. 105-112; **8,** с. 56-58; **9; 10,** с. 138-151**; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17.**

ТЕМА 7. СТРУКТУРА РИНКОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ЙОГО ЕВОЛЮЦІЯ

Перелік завдань для самостійної роботи

Завдання 1. Питання для самостійного вивчення.

1. Змішана економіка та її характеристика

Завдання 2. Виписати до словника наступні терміни та поняття: структура ринку, ринок споживчих товарів і послуг, ринок засобів виробництва, ринок робочої сили, фінансовий ринок, грошовий ринок, ринок капіталів, кредитний ринок, ринок цінних паперів, ринкова інфраструктура, провали ринку, ринкове господарство.

Завдання 3. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.

Завдання 4. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.

Перелік питань для самоконтролю знань

1. У чому полягає еволюція ринкової системи господарювання?
2. Чим відрізняються національні моделі змішаної економіки?
3. Визначте причини існування тіньового ринку.
4. В яких галузях економіки дія ринку може бути неефективною? Обґрунтуйте відповідь.
5. Які основні ознаки сучасного ринкового господарства?

Інформаційні джерела: **1**, с. 166-219; **2**, с. 95-99, 222-233; **3**, с. 206-216; **4**, с. 84-106; **5**, с. 160-170; **6**, с. 204-214; **7**, с. 91-94; **9; 10,** с. 101-112**; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17.**

МОДУЛЬ 2. ЗАКОНОМІРНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКОВОГО ГОСПОДАРСТВА

ТЕМА 8. СУБ'ЄКТИ РИНКОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ЇХ РОЛЬ В ЕКОНОМІЦІ

Перелік завдань для самостійної роботи

Завдання 1. Питання для самостійного вивчення.

1. Диференціація доходів та її межі. Крива Лоренца.

Завдання 2. Виписати до словника наступні терміни та поняття: підприємство, домогосподарство, фірма, бізнес, обмеженість ресурсів, виробнича функція, необхідний продукт, додатковий продукт, додана вартість, підприємництво, первинні доходи, вторинні доходи, трудові доходи, соціальний захист, споживання, заощадження.

Завдання 3. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.

Завдання 4. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.

Перелік питань для самоконтролю знань

1. Поясніть наявність різноманіття форм і розмірів фірм.
2. Оцініть, при якому типі фірми легше здійснити виробництво літаків, турбін для електростанцій, легкових автомобілів, одягу, взуття, вершкового масла.
3. З якими труднощами може зіткнутись фірма при реалізації власної продукції?
4. З якими труднощами можна зіткнутись людина при організації власного бізнесу?
5. Які економічні ресурси використовуються у виробництві і які доходи отримують власники цих ресурсів?

Інформаційні джерела: **1**, с. 97-142; **2**, с. 116-124, 174-185; **3**, с. 201, 271-292, 347-359; **4**, с. 107-113; **5**, с. 170-187; **6**, с. 168-186; **7**, с. 114-129, 159-172, 310-320; **8,** с. 60-63; **9; 10,** с. 156-167, 311-313, 320-328**; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17.**

ТЕМА 9. КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА, ЙОГО КРУГООБІГ ТА ОБІГ

Перелік завдань для самостійної роботи

Завдання 1. Питання для самостійного вивчення.

1. Робоча сила як товар та її властивості. Наймана праця.
2. Нагромадження капіталу та його форми.

Завдання 2. Виписати до словника наступні терміни та поняття: первісне нагромадження капіталу, споживна вартість товару «робоча сила» вартість товару «робоча сила», необхідний і додатковий робочий час, додаткова вартість, норма додаткової вартості, капітал, постійний капітал, змінний капітал, наймана праця, органічна будова капіталу, абсолютна додаткова вартість, відносна додаткова вартість, надлишкова додаткова вартість, грошовий капітал, товарний капітал, продуктивний капітал, основний капітал, оборотний капітал, кругообіг капіталу, оборот капіталу, швидкість обороту капіталу, знос основного капіталу, амортизація, норма амортизації

Завдання 3. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.

Завдання 4. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.

Перелік питань для самоконтролю знань

1. За яких умов робоча сила перетворюється у товар?
2. В чому сутність поняття «експлуатація робочої сили»? Чи існує вона в розвинених країнах світу та Україні?
3. Яким шляхом здійснюється нагромадження капіталу?

4. Якщо додаткова вартість створюється найманою робочою силою, то підприємцю має бути вигідно наймати більше робітників. Наскільки це твердження є правильним?

5. Які шляхи прискорення обороту капіталу? Що це дає?

Інформаційні джерела: **1**, с. 143-148, 185-187; **2**, с. 106-111; **3**, с. 294-303, 311-319; **4**, с. 114-121; **5**, с. 205-217; **6**, с. 186-204; **7**, с. 131-136; **8,** с. 64-67; **9; 10,** с. 167-174**; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17.**

ТЕМА 10. ВИТРАТИ ВИРОБНИЦТВА ТА ПРИБУТОК

Перелік завдань для самостійної роботи

Завдання 1. Питання для самостійного вивчення.

1. Теорії прибутку.

Завдання 2. Виписати до словника наступні терміни та поняття: витрати виробництва, прибуток, дохід підприємства, зовнішні витрати, внутрішні витрати, постійні витрати, змінні витрати, валові витрати, середні витрати, граничні витрати, середній прибуток, ціна виробництва, норма прибутку, маса прибутку, виробнича функція, продукція підприємства, заробітна плата, почасова заробітна плата, відрядна заробітна плата, мінімальна заробітна плата.

Завдання 3. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.

Завдання 4. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.

Перелік питань для самоконтролю знань

1. Поясніть, за яких умов величина прибутку і додаткової вартості будуть однакові, а за яких – ні?
2. Яким чином утворюється ціна виробництва? Приведіть приклад.
3. Яке практичне значення має зниження витрат виробництва?
4. На які цілі розподіляється прибуток фірми? Які проблеми можуть виникнути при цьому?
5. Які шляхи підвищення прибутковості господарської діяльності?

Інформаційні джерела: **1**, с. 148-156; **2**, с. 111-114; **3**, с. 303-311; **4**, с. 114-121; **5**, с. 187-194; **6**, с. 186-204; **7**, с. 137-153; **8,** с. 67-68; **9; 10,** с. 174-184**; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17.**

ТЕМА 11. ГАЛУЗЕВІ ОСОБЛИВОСТІ ВИРОБНИЦТВА Й ФУНКЦІОНУВАННЯ КАПІТАЛУ

Перелік завдань для самостійної роботи

Завдання 1. Питання для самостійного вивчення.

1. Агропромислова інтеграція та агропромисловий комплекс. Аграрна політика держави.

Завдання 2. Виписати до словника наступні терміни та поняття: торговий капітал, торговий прибуток, витрати обігу, додаткові витрати обігу, чисті витрати обігу, оптова торгівля, роздрібна торгівля, позичковий капітал, позичковий процент, підприємницький доход, кредит, комерційний кредит, банківський кредит, державний кредит, іпотечний кредит, комерційний банк, центральний банк, акціонерне товариство, акція, акціонерний капітал, дивіденд, курс акції, контрольний пакет акцій, аграрні відносини, аграрна політика, власність на землю, фермерське господарство, агропромисловий комплекс, агропромислова інтеграція, земельна рента, диференціальна рента I, диференціальна рента II, абсолютна рента, монопольна рента, ціна землі, оренда землі, земельний кадастр, земельний податок, аграрна реформа.

Завдання 3. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.

Завдання 4. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.

Перелік питань для самоконтролю знань

1. Поясніть, що є джерелом торгового прибутку і який механізм його утворення?
2. Поясніть різницю між чистими і додатковими витратами обігу і механізм її відшкодування.
3. Поясніть, що таке цінні папери, які види цінних паперів Ви знаєте?
4. Поясніть, що таке позичковий відсоток і від чого залежить діапазон ставок позичкового відсотка?
5. Назвіть органи управління акціонерним товариством. Які їх функції?

Інформаційні джерела: **1**, с. 189-218; **3**, с. 322-345, 497-511; **4**, с. 122-142; **6**, с. 232-239; **7**, с. 173-232, 294-301; **8,** с.70-87; **9; 10,** с. 198-215**; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17.**

ТЕМА 12. СУСПІЛЬНЕ ВІДТВОРЕННЯ ТА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК.

Перелік завдань для самостійної роботи

Завдання 1. Питання для самостійного вивчення.

1. Соціально-економічний розвиток та прогрес, їх критерії та рушійні сили
2. Економічне зростання та циклічність економічного розвитку

Завдання 2. Виписати до словника наступні терміни та поняття: суспільне відтворення, просте відтворення, розширене відтворення, економічний кругообіг, звужене відтворення, сукупний (валовий) суспільний продукт, проміжна продукція, кінцевий суспільний продукт, фонд заміщення, фонд споживання, фонд нагромадження, валовий внутрішній продукт, валовий національний продукт, чистий продукт, національний доход, національне

багатство, І підрозділ, ІІ підрозділ, трансферти, факторні доходи, функціональний розподіл доходів, персональний розподіл доходів, первинні доходи, вторинні доходи, основні доходи, похідні доходи, соціально-економічний розвиток, економічний прогрес, ефективність суспільного виробництва, економічне зростання, екстенсивне зростання, інтенсивне зростання, змішане зростання, економічний цикл.

Завдання 3. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.

Завдання 4. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.

Перелік питань для самоконтролю знань

1. Що таке суспільне відтворення та які його види?
2. Яких форм набуває суспільний продукт у процесі відтворення?
3. Яку роль відіграють підрозділи суспільного виробництва у процесі відтворення?
4. Які проблеми виникають в процесі розподілу національного доходу?
5. Чому розвиток економіки будь-якої країни має циклічний характер?

Інформаційні джерела: **1**, с. 221-270; **3**, с. 412-460; **4**, с. 142-159; **5**, с. 262-295; **6**, с. 239-264, 306-330; **7**, с. 201-246; **9; 10,** с. 242-256**; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17.**

ТЕМА 13. ДЕРЖАВА ТА ЇЇ ЕКОНОМІЧНІ ФУНКЦІЇ

Перелік завдань для самостійної роботи

Завдання 1. Питання для самостійного вивчення.

1. Теоретичні погляди на роль держави в економіці та їх еволюція.
2. Господарський механізм, його структура та функції у системі суспільного відтворення

Завдання 2. Виписати до словника наступні терміни та поняття: економічний лібералізм, дирижизм, державне регулювання економіки, державний бюджет, податки, фінансова система, фінанси, монетарна політика, дефіцит державного бюджету, види податків, фіскальна політика, державний борг, державне програмування, державне прогнозування, методи державного регулювання, господарський механізм.

Завдання 3. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.

Завдання 4. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.

Перелік питань для самоконтролю знань

1. Як ви можете пояснити необхідність втручання держави в процеси функціонування економічної системи?
2. Обґрунтуйте межі втручання держави в економіку.
3. Назвіть недоліки державного регулювання економіки.

4. Що собою представляє державне економічне програмування та планування?

5. Яких заходів має вжити держава, щоб вивести країну з економічної кризи?

Інформаційні джерела: **1,** с. 282-311; **2**, с. 121-124; **3**, с. 478-495, 513-529; **4**, с. 160-168; **5,** с. 343-376; **6**, с. 292-325; **7**, с. 261-292; **8,** с. 96-104; **9; 10,** с. 218-237, 260-280**; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17.**

ТЕМА 14. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Перелік завдань для самостійної роботи

Завдання 1. Питання для самостійного вивчення.

1. Причини виникнення, сутність і класифікація глобальних проблем.
2. Глобалізація світового господарства та її наслідки

Завдання 2. Виписати до словника наступні терміни та поняття: світове господарство, міжнародний поділ праці, інтернаціональна вартість, міжнародні економічні відносини, міжнародна торгівля, експорт, імпорт, ТНК, мито, експортна квота, протекціонізм, вільна торгівля, міжнародні валютні відносини, валютний курс, валюта, конвертованість валюти, валютна система, міжнародний рух капіталу, прямі інвестиції, портфельні інвестиції, економічна інтеграція, СОТ, МВФ, Світовий Банк, глобалізація, інтернаціоналізація, глобальні проблеми, глобалістика, лібералізація, Кіотський протокол, Енергетична Хартія.

Завдання 3. В дистанційному курсі опрацювати теоретичний матеріал по темі, відповівши на контрольні питання.

Завдання 4. В дистанційному курсі виконати тестування (самоконтроль знань та економічний диктант) за темою.

Перелік питань для самоконтролю знань

1. Які групи країн виділяють у структурі сучасного світового господарства?
2. Назвіть форми інтеграційних об’єднань.
3. Які перспективи України до вступу в Європейський Союз? Які чинники можуть сприяти або заважати цьому?
4. В чому особливості глобалізації світового господарства?
5. Назвіть позитивні і негативні риси глобалізації?

Інформаційні джерела: **1**, с. 312-353; **2**, с. 127-141; **3**, с. 532-597; **4**, с. 169-201; **5**, с. 404-446; **6**, с. 325-373; **7**, с. 325-375; **8,** с. 104-115; **9; 10,** с. 331-403**; 11; 12; 13; 14; 15; 16; 17.**

НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЇХ ВИКОНАННЯ

Навчально–дослідне індивідуальне завдання з дисципліни «Економічна теорія» відноситься до самостійної роботи студентів і представляє собою творче наукове завдання (ТНЗ). Воно слугує базою для розвитку творчих здібностей, поглиблення і закріплення знань студента. Тематика ТНЗ охоплює найбільш актуальні проблеми економічної науки за матеріалами усього курсу і потребує від студента навичок наукової роботи.

Мета виконання ТНЗ полягає у тому, щоб поглибити, узагальнити та закріпити знання, які студенти одержують у процесі навчання, навчити студентів працювати з літературою, статистичними даними, пов'язувати теорію із практикою, а також представляти (презентувати) свою доповідь перед аудиторією.

Виконання ТНЗ передбачає написання та оформлення реферату відповідно до визначених вимог і розробку слайдів (презентації).

Робота студента над ТНЗ складається із наступних етапів: вибір теми; складання бібліографії (літературних джерел за обраною темою); вивчення літературних джерел і складання плану реферату; збір та обробка статистичних даних; написання тексту реферату; підготовка слайдів у програмі Microsoft PowerPoint; подання роботи на перевірку викладачу; захист ТНЗ.

Реферат повинен мати наступну структуру.

План. Після ознайомлення і вивчення відповідної літератури, необхідно скласти план реферату з 2–3 питань, узгодити його на консультації з викладачем. Суттєву допомогу в ознайомленні із бібліографією студенту можуть надати електронний каталог бібліотеки, довідкова література (енциклопедії, словники, статистичні збірники), наукова та періодична література (монографії, економічні журнали, газети).

Вступ (1–2 сторінки) передує основному тексту в рефераті**.** В ньому необхідно показати:

- значення та актуальність проблеми, яка досліджується;
- ступінь її розробки в науковій літературі;
- сформулювати основну мету і завдання реферату.

Основна частина роботи (10–12 сторінок). У ній розкривається зміст досліджуваної теми. Виклад матеріалу повинен здійснюватися відповідно до складеного плану. Кожний розділ починати з нового аркуша, назви розділів виділяти в тексті.

Висновки (1–2 сторінки). У вигляді коротких тез узагальнюються найважливіші положення, які були розглянуті в рефераті, причому у такій структурі і послідовності, щоб прочитавши їх, можна було одержати уявлення про структуру і зміст реферату.

Оформлення реферату. Текст реферату повинен бути набраний на комп'ютері з одного боку аркушу формату А4, шрифт *Times New Roman*, розмір 14 пунктів, поля: верхнє та нижнє – 20 мм, ліве – 30 мм, праве – 10 мм. Кожний розділ плану розпочинається з нової сторінки. Обсяг реферату 12–16 сторінок

через 1,5 інтервали. Закреслення, виправлення, скорочення слів (крім загальноприйнятих) не допускається.

Титульна сторінка оформлюється за зразком (додаток А).

Нумерація сторінок починається з титульної, але цифра 1 на ній не ставиться (нумерація розпочинається із номера 3 на сторінці Вступ). Сторінки нумеруються у правому верхньому куті аркуша. Обов'язкова нумерація таблиць і рисунків, яка може бути наскрізною.

Наведені у тексті цитати або статистичні дані з економічної літератури повинні супроводжуватися відповідними ***посиланнями на джерела***, з яких вони взяті та оформлені у такому вигляді, наприклад, [5, с. 27], де 5 – номер джерела за списком використаної літератури, сторінка 27.

Список використаних інформаційних джерел наводиться в кінці реферату (не менше 8–10 літературних джерел наукового характеру, виданих за останні 5 років), яка розташована в алфавітному порядку за прізвищем автора (або при відсутності автора за назвою), з наведенням повної назви праці (або статті та назви журналу), видавництва, року видання та загальної кількості сторінок по кожному літературному джерелу. Список літератури оформляється згідно ДСТУ ГОСТ 7.1: 2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

Реферат зшивається у папку.

Слайди розробляються і виконуються у програмі *Microsoft PowerPoint,* кількість яких залежить від теми, але повинна складати не менше 8, включаючи вступ і висновки.

Термін підготовки ТНЗ узгоджують із викладачем.

Підготовлене ТНЗ захищається на семінарському (індивідуальному) занятті. Аргументом до захисту ТНЗ є висновок наукового керівника, у формі: «ТНЗ допускається до захисту» або «ТНЗ не допускається до захисту», тобто потребує доопрацювання відповідно до зауважень. Виконання та захист ТНЗ оцінюється за шкалою 2–10 балів.

Критерії оцінювання ТНЗ за умови якісного його виконання (слайди, реферат) та без порушення термінів:

8–10 балів ставиться, якщо у рефераті (слайдах) містяться елементи наукової творчості, робляться самостійні висновки, дається аргументована критика та самостійний аналіз фактичного матеріалу на основі глибоких знань наукової економічної літератури та вільного володіння матеріалом з даної теми.

5–7 балів ставиться, якщо у рефераті повно розкриті питання теми, студент продемонстрував розуміння та вільне володіння матеріалом, але відсутні елементи наукової творчості.

2–4 бали ставиться, якщо питання теми розкриті на достатньому рівні, але студент не володіє вільно матеріалом, не розуміє або не може пояснити окремі теоретичні положення даної проблеми.

За бажанням студенти можуть виконувати лише частину ТНЗ: або реферат, або презентацію.

Тематика науково-дослідних робіт з навчальної дисципліни «Економічна теорія»

1. Економічне зростання, його елементи і стадії розвитку.
2. Інституційне середовище розвитку національної економіки
3. Еволюційна економіка як напрям економічної науки.
4. Ринок праці і зайнятість населення.
5. Проблеми формування і використання людського капіталу.
6. Державний бюджет і проблема бюджетного дефіциту.
7. Фінансова система та її роль в інформаційній економіці.
8. Фірма як основний суб'єкт ринкової економіки.
9. Проблеми соціальної політики України в ході економічних реформ.
10. Теорія економічних циклів та антициклічна політика держави.
11. Макроекономічне відтворення і проблеми пропорційності економічного розвитку.
12. Державне регулювання економіки: суть, форми, необхідність і межі.
13. Економічна політика: суть, принципи, цілі і інструменти
14. Міжнародна економічна інтеграція: суть і етапи.
15. Міжнародна торгівля і проблеми ціноутворення на світовому ринку.
16. Роль і місце міжнародних економічних організацій в світовій економіці.
17. Транснаціональні корпорації: суть і роль в економіці.
18. Сучасна економічна теорія та проблеми її методології.
19. Трансформація структури економіки України: теорія і практика
20. Тіньова економіка: механізм функціонування та проблеми детінізації
21. Структурні елементи грошово-кредитної системи та її розвиток в Україні
22. Сутність і динаміка глобальних економічних проблем сучасності.
23. Податкова система держави.
24. Фінансовий ринок та його роль в економіці
25. Бюрократизація економіки: причини, наслідки і методи боротьби.
26. Інформаційна економіка і становлення нового типу економічного зростання.
27. Сучасні інфляційні процеси в економіці України.
28. Акціонерний сектор як системно-структурна цілісність національної економіки.
29. Заробітна плата та тенденції її динаміки в сучасних умовах.
30. Фінансові кризи як наслідок незбалансованості економічного розвитку.
31. Суспільне виробництво на сучасному етапі розвитку людства
32. Ринок і держава: суперечності та проблеми взаємодії
33. Державно-приватне співробітництво в ринковій економіці
34. Світовий ринок капіталу та його вплив на інвестиційну діяльність в Україні.
35. Реальний та фінансовий сектор економіки: проблеми взаємодії.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

Основні:

1. Білецька Л.В. Економічна теорія: політекономія, мікроекономіка, макроекономіка / Л.В. Білецька, О.В. Білецький, В. І. Савич. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К. : Центр учб. л-ри, 2009. – 688 с.

2. Економічна теорія: навч. посібник / А. П. Бурляй, А. М. Андрющенко, Г. І. Середа, [та ін.]. – К. : Центр учб. л-ри, 2009. – 520 с.

3. Економічна теорія: політекономія : підручник / за ред. В. Д. Базилевич. – 9-те вид., доповн. – Київ : Знання, 2014. – 710 с.

4. Основи економічної теорії: навч. посіб. / В. Г. Федоренко, М. М. Руженський, С.В. Палиця, Ю. Б. Пінчук. – К. : Алерта, 2012. – 312 с.

5. Основи економічної теорії: навч. посібник / за ред. П. В. Круш, В. І. Депутат, С. О. Тульчинська. – К. : Каравела, 2008. – 448 с.

6. Пушкаренко П.І. Економічна теорія: модульний курс : підручник / П.І. Пушкаренко. – Суми : Університетська книга, 2011. – 384 с.

7. Сірко А. В. Економічна теорія: політекономія : навч. посібник / А. В. Сірко. – Київ : Центр учб. л-ри, 2014. – 416 с.

8. Шаповалов В.О. Економічна теорія : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / В. О. Шаповалов, С. С. Ніколенко – Полтава : ПУЕТ, 2016. – 303 с.

9. Шаповалов В.О. Економічна теорія [Електронний ресурс] : дистанційний курс начальної дисципліни для студентів усіх спеціальностей та напрямів підготовки / В. О. Шаповалов. – Полтава : ПУЕТ, 2017. – Режим доступу: навчальна оболонка Moodle Головного центру дистанційного навчання ПУЕТ.

10. Якобчук, В. П. Економічна теорія: навч. посібник / В. П. Якобчук. – 3-тє вид., перероб. – Київ : Ліра-К, 2015. – 408 с.

Додаткові:

11. Костюк В. С. Економічна теорія: навч. посібник / В. С. Костюк, А. М. Андрющенко, І. П. Борейко. – К. : Центр учб. л-ри, 2009. – 282 с

12. Мельник Л. Ю. Економічна теорія ─ політекономічний контекст : навч. посібник / Л. Ю. Мельник, П.М. Макаренко. – К. : Кондор, 2008. – 524 с.

13. Мочерний, С.В. Основи економічної теорії : навч. посібник / С. В. Мочерний, О.А. Устенко. – 3-тє вид., стер. – К. : ВЦ "Академія", 2009. – 504 с.

14. Політична економія : Навч. посібник / В.С. Савчук, О.О. Беляєв ; за ред. К.Т. Кривенко. – К. : КНЕУ, 2005. – 508 с.

15. Політична економія : навч. посібник / за ред. О.С Степура. – К. : Кондор, 2008. – 408 с.

16. Політична економія : підручник / за ред. Ю.В. Ніколенко. – К. : Центр учб. л-ри, 2009. – 632 с.

17. Щетинін А.І. Політична економія : підручник / А.І. Щетинін. – К. : Центр учб. л-ри, 2011. – 480 с.

Додаток А

Зразок оформлення титульного листа

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Інститут економіки, управління та інформаційних технологій
Форма навчання: денна
Кафедра економічної теорії та прикладної економіки

ТВОРЧЕ НАУКОВЕ ЗАВДАННЯ
з навчальної дисципліни «Економічна теорія»
на тему «_____»

Допускається до захисту
“____”_____ 20__р.
Керівник _____
С. С. Ніколенко

Захищена на_____

Виконав студент гр. ПР-11
спеціальності 081 «Право»

_____
прізвище, ім’я, по-батькові

Полтава – 2017